

Titel Langt fra Det Hvide Hus

Tema: Mønsterbryder, familie, omsorgssvigt, identitet, ghetto
Fag: Dansk
Målgruppe: 7., 8. og 9. klasse

‘Langt fra Det Hvide Hus’ en roman af Mette Vedsøe 2018

Om bogen

Mønsterbryderen Georg også kaldet Bush lever med sin dysfunktionelle familie i det belastede boligområde ‘Palmeparken’. Før smurte far madder og puttede Bush, inden han skulle på natarbejde, og morfar lærte ham om blomster, naturen og verden. Nu er morfar død, og far bliver mere og mere fjern. Bush er bekymret for sin fars helbred, og der er ikke meget hjælp at hente hos mor, som desværre er dårlig til at være mor. Skolepædagogen Per har spottet Bush problemer og vil sende Bush på behandlingshjemmet Birkely. Busch kan ikke svigte sin far, og derfor forsøger Bush at aflede talen om Birkely vha. af smarte bemærkninger og ironiske kommentarer. Tilfældigvis møder Bush moren Julie på kirkegården og bliver barnepige for hendes tvillinger. Hjemme hos tvillingerne kan Buch endelig finde ro, og hans eget liv i ‘Palmeparken’ kommer til at stå i skærende kontrast til et almindeligt middelklasseliv, som han drømmer om. Bemærk at bogen findes som e-bog med overlay.

Faglig relevans/kompetenceområder

Forslag til læringsmål:
Eleverne kan ...

- analysere omslaget og formulere forventninger til bogen
- blive opmærksom på fortællerposition og tidsforløb
- skrive og fremlægge en personkarakteristik af en af bipersonerne (mor, far, morfar, far, Per, Julie eller GPS (Max))
- skildre miljøet i et reportageuddrag
- beskrive hovedpersonens udvikling fra ‘taber til mønsterbryder’

Ideer til undervisningen

Før du læser-fasen

Grafiker [Alette Bertelsen](#) har designet omslaget til ‘Langt fra Det Hvide Hus’, som rummer interessante referencer, der slår bogens tematikker an. Lav en analyse af omslaget og aktiverer elevernes forforståelse.

Spørgsmål til omslaget

1. Hvilke elementer (tekst, håndskrift, foto, symboler, collage, farver) består omslaget af?
2. Hvilken symbolværdi har ‘Stars and Stripes’, højhuset, donut, dollargrin, muremestervilla, ‘Det hvide hus’ og vejen?

3. Hvilken oplysninger får vi om hovedperson/handling/forfatter?
4. Hvordan spiller elementerne sammen?
5. Hvilke forventninger har du til bogen?

Mens du læser-fasen

Styrk klassens ordkendskab og lav en fælles digital ordbog med nye ord. Det kunne fx være ord som : Herbarium, ghetto, depression, teflon osv. Undersøg også om ordet bruges bogstaveligt eller i overført betydning i teksten.

Skyg en bipersoner: Bushs far, Bushs mor, Bushs morfar, Per, Julia og Max (GPS). Eleverne skygger en af bi-personerne, men de læser. I et kolonnenotat kan de notere, hvad der oplyses direkte i teksten om bi-personen i den ene kolonne, og hvad der indirekte kendetegner deres person (ting som ikke direkte kommer til udtryk i teksten) i den anden kolonne.

Lav research i et miljø: Eleverne skal forestille sig, at de er journalister og skal lave research til en reportage om Bush, mens han er et af følgende steder: Palmehaven, Skolen, Kirkegården og Julias Villa. Mens de læser, noterer de sidetal, hver gang deres sted nævnes.

Alle elever har altså to opgaver, mens de læser. De skal skygge en person og lave research til en reportage. Fordel de fire steder og seks personer til klassens elever.

Efter du har læst-fasen

Når eleverne er færdige med at læse romanen, skal de bruge deres noter. De skal først lave en personkarakteristik af den person, de har skygget på skrift og bagefter formidle den mundtligt.

Skriv og fortæl om en bi-person: Med afsæt i kolonnenotatet skriver eleverne en kort tekst (200 ord) om deres bi-person. Med afsæt i deres korte tekst skal eleverne formidle den viden, de har fået om deres person og lytte til den viden, som andre har fået om de øvrige personer. Brug evt. Cooperativ Learning strukturen 'dobbelcirkler' med seks elever i henholdsvis inder- og ydercirklen, som har skygget hver deres person. Ydercirklen roterer indtil alle har hørt om alle bi-personer.

Skriv reportage: Eleverne skal skrive en kort reportage til en webartikel på Børns vilkårs hjemmeside med temaet mønsterbryder. Se evt. første episode af dokumentarserien [Overleverne](#) på mitcfu.dk og undersøg reportagegenren. Eleverne skal forestille sig, at de er fluen på væggen og formidle sansninger og beskrivelser af stemninger og miljø på en objektiv måde, som adskiller sig fra fortællerens subjektive fremstilling i bogen. Find mere info om reportagegenren på sitet [AIU.dk](#)

Lav tidslinje og undersøg fortæller og tid: 'Langt fra Det Hvide Hus' er en beretning, som springer i tid. Fortælleren beretter direkte til læseren i en meget explicit form. Lav en fælles tidslinje og undersøg fortællertempo, fortællerposition, læserkontrakt og tidsforløb.

Beskederne fra skolen tikker ind i første kapitel. De sætter handlingen i gang og varsler

noget ubehageligt for hovedpersonen. Til slut i kapitel 1 henvender fortælleren sig direkte til læseren: *Nu måtte jeg være opfindsom, og det skulle gå hurtigt, men alt det vender jeg tilbage til.*

Nutidsformen er et udtryk for refleksioner, som sker i selve fortællesituationen, og fastholder læserne i en illusion om, at fortællingen bliver fortalt direkte til dem. Men skaber også en afstand fra begivenhederne til selve fortælle tidspunktet.

Jeg-fortælleren etablerer fra start en kontrakt med læseren om, at det bliver underholdende, selvom fortællingen handler om noget alvorligt.

Kapitlerne *Os, Sætningerne, Da jeg fik ADHD og Pers plan (kap 2 til 5)* adskiller sig fra resten, da Bushs tidlige barndom her bliver fremstillet overfladisk og panoramisk uden for mange detaljer. Den panoramiske fremstillingsform med beskrivelser, informationer og refleksioner er nyttige for at forstå begivenhederne, som tager fart, da beskederne fra skolen sætter historien i gang.

Til slut i bogen finder vi ud af, at episoden med beskederne ligger måneder tilbage før selve fortælle tidspunktet. Undervejs reflekterer Bush med stor humor, selvindsigt og en smule afstand til begivenhederne. Afstanden er med til at skabe et filter, så det ikke bliver helt så følelsesmæssigt og uudholdeligt for læseren.

I kapitlet *Tilbage til beskederne* genoptager fortælleren den kronologiske beretning med en mere scenisk fremstilling og lavere fortælle tempo. Handlingen strækker sig over nogle måneder og nærmer sig fortælle tidspunktet, hvor Bush er 15 år.

Vær sprog-detektiv: Undersøg Bushs sprog og udvikling fra taber i ghettoen til forstadsfyrr fra den bedre middelklasse.

Hvad fortæller Bushs sprog om Bush?

1. Han benytter showing fx *Der duftede af planter og mad, der var puder i sofaen og børnetegninger og bøger i reolen.*
2. Han bruger meget sarkasme og ironi fx *Stråtækt gård og geder. Snobrød og ture til Norge. Opholdsstedet Birke-ly! Uh, det var hygge i metervis*
3. Han taler med billedsprog og metafoer fx *Det summede ubehageligt indeni, som om der var fluer i hele kroppen* el. ... *hvis hun vidste, hvor meget teflon, jeg var dypet i.*
4. Vær sprog-detektiv og find selv flere eksempler på showing, sarkasme og billedsprog og forklar, hvad sproget fortæller om Bush.

Bushs benytter metafoer, ironi og billedsprog, som ikke hører 'Palmeparken' til, og det er måske en af grundene til, at han kan navigere i middelklasse miljøet uden at blive opdaget. Kig i noterne og find ud af, hvilket sprog Bush benytter i de forskellige miljøer han færdes i.

Fra taber i ghettoen til forstadsfyrr fra den bedre middelklasse: Læs sidste kapitel og svar på:

1. Hvor lang er der gået fra beskederne til nu - altså fortalt tid?

2. Hvordan og hvorfor er Bush en mønsterbryder?
3. Hvilke personer i Bushs liv har været afgørende for, at han kunne ændre kurs og skabe sig et bedre liv?
4. Hvordan lever Bush med sin fortid i dag (fortælle tidspunktet)?
5. Kig omslaget af bogen igen og sæt ord på, hvordan de forskellige elementer symboliserer Bush liv og udvikling

Supplerende materialer

Se første afsnit af TV2-dokumentarserien 'Overleverne', som følger Nicolai, Marie og Daniel, der ligesom Bush kæmper for at slippe væk fra deres sociale ophav på overførselsindkomst med misbrug, psykisk sygdom eller vold. På Kostskolen 'Slottet' får de øje på egne ressourcer og får modet drømme om en bedre fremtid.

Bush-karakteren i romanen minder meget om Nicolai i dokumentaren. Sammenlign deres udvikling og sammenlign det miljø, som de er vokset op i. Brug kapitelsæt i 1. episode, som fokuserer på Nicolais historie.

'Overleverne' episode 1: <http://kp.mitcfu.dk/TV0000113981>

'Overleverne' episode 2: <http://kp.mitcfu.dk/TV0000114068>

'Overleverne' episode 3: <http://kp.mitcfu.dk/TV0000114222>

TV2's omtale af 'Overleverne': ['Overleverne' - en historie om forandring og vilje](#)